

національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Сер. : Літературознавство. 2012. Вип. 3(1). С. 34–41.

2. Лановик М. Б. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції : монографія. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. 470 с.

3. Teasdale S. Flame and Shadow. URL : <http://www.theotherpages.org/poems/books/teasdale/flame01.html>.

4. Teasdale S. Rivers to the Sea. URL : <http://www.theotherpages.org/poems/books/teasdale/rivers01.html>.

Піотрович Ю. В.

здобувач вищої освіти факультету лінгвістики
та соціальних комунікацій

Науковий керівник: **Сітко А. В.**

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської
філології і перекладу

*Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна*

АЛОМОРФІЗМ В СИСТЕМІ АТРИБУТИВНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

Мова є не тільки засобом спілкування, а й засобом впливу на свідомість, а, отже, на поведінку людини. Емоційністю, експресивністю, естетичною вмотивованістю мовних засобів, образністю характеризуються всі жанрові різновиди художньої літератури – епос, лірика, драма. Специфіка художнього мовлення полягає в тому, що в мові художньої літератури використовуються елементи всіх стилів. Аналіз теоретичних праць підтвердив недостатню дослідженість граматичних характеристик художнього мовлення. У перекладознавчих розвідках, навіть тих, що висвітлюють лінгвістичні аспекти перекладу, зосереджено увагу на проблемах відтворення лише окремих синтаксичних явищ, у той час як найбільший комплекс граматичних проблем перекладу пов'язаний саме з розумінням синтаксичної структури та комунікативної семантики речень [5, с. 8].

Питання, пов'язані з міжмовними змінами в цілому й граматичними зокрема, завжди є предметом дискусій серед мовознавців. До того ж, не викликає суперечок ідея про необхідність

глибшого вивчення синтаксичних зв'язків у граматичних конструкціях з урахуванням різних внутрішньосистемних та екстралінгвістичних факторів [1, с. 45]. У цьому контексті розв'язання проблеми типології словосполучення спонукає лінгвістів на дослідження цього явища в нових ракурсах.

Атрибутивні словосполучення є одним з найхарактерніших явищ англійського синтаксису. Широке побутування подібних структур у книжному стилі мовлення пояснюється передусім значною економією мовних засобів, яку дає їхнє використання [1, с. 12]. В українській мові атрибутивні словосполучення називають предмет і його ознаки [2, с. 45]. Вивчення структурно-семантичних особливостей атрибутивних груп у сучасній англійській мові виявляє більший, порівнюючи з українською мовою, діапазон смислових зв'язків між членами словосполучень, що зумовлює актуальність дослідження зазначених словосполучень.

В англійській мові атрибутивними словосполученнями виступають такі, у яких головне слово позначає предмет, а залежне окреслює його ознаку. Залежно від того, що може виступати в якості атрибута, в англійській мові виділяють чотири типи атрибутивних конструкцій:

1. Конструкції з ад'єктивним атрибутом (прикметники, а також слова, що належать до інших частин мови, у функції означення): *All eyes turned towards the **funny little man** with his pointed beard* [4, с. 3]. У наведеному прикладі прикметники *funny little* виступають атрибутом у функції означення.

2. Атрибутивні конструкції з дієслівним атрибутом (як атрибут використовуються дієслова в різних формах): *'The Teavee household,' said Mr Bucket, going on with his reading, 'was cramped, like all the others, with **excited visitors** when our reporter arrived, but young Mike Teavee, the lucky winner, seemed extremely annoyed by the whole business* [4, с. 12]. Дієслово *to excite* вжито у формі дієприкметника *excited* і виступає дієслівним атрибутом, описуючи іменник.

3. Атрибутивні конструкції з субстантивним атрибутом (роль атрибута виконує іменник): *'**Marshmallow pillows** are terrific!' shouted Mr. Wonka as he dashed by* [4, с. 23]. *Marshmallow* є іменником у ролі атрибута і є частиною субстантивної конструкції.

4. Атрибутивні конструкції з внутрішньою предикацією (в якості атрибута виступають фрази або речення): *It was **a face that was attractive rather than beautiful, a face that reflected pride and courage and sensitivity, a face that would be hard to forget*** [4, с. 13]. В аналізованому прикладі прикметник *attractive*, що виступає у функції предикатива, виражає ознаку підмета *face*, а дієслово *to be*

виконує формальну зв'язку, тобто ознака сприймається окремо від об'єкта.

Аломорфною рисою англійських атрибутивних конструкцій, є те, що атрибутивний зв'язок може виражатися герундіальним компонентом, що демонструє наступний приклад: *I've told you, Charlie, this book is **worth reading*** [4, с. 33].

Найпоширенішим типом атрибутивних словосполучень в українській мові є сполучення іменника з прикметником: *Уся родина заощаджувала для цього гроші і, коли наставав **знаменний день**, Чарлі з самісінького **чудесного ранку** дарували **невеличку шоколадну плиточку*** [3, с. 13].

Ще одним типом атрибутивного словосполучення слугує сполучення займенника, співвідносного з прикметниками: *Вона віддала, а я побіг додому й віддав його моїй любій Веруці, і ось вона знову усміхнена, а вся **наша родина** знову щаслива* [3, с. 68].

Порядкові числівники також виступають компонентом атрибутивного сполучення: – *Тату, а кому ж дістався **четвертий квиток?*** [3, с. 16].

Атрибутивне словосполучення може містити дієприкметник, який описує предмет: *На сніданок вони їли хліб з маргарином, на обід – **варену картоплю** з капустою, а на вечерю – **капусняк*** [3, с. 38].

Атрибутивне сполучення може поєднувати іменники з прийменниками і без них: *Бабуня Джорджина була **маленькою жінкою в окулярах та поношеній кофтині*** [3, с. 80]. У наведеному прикладі спостерігаємо приклад атрибутивної сполуки іменника з прийменником.

Прислівники та інфінітив також є компонентами українського атрибутивного сполучення: *Містер Вонка вирішив **провести їм екскурсію нашивкуруч*** [3, с. 98]. *Його **вміння розповідати про історію фабрики зачарувало усіх*** [3, с. 97]. – Атрибутивний компонент у першому прикладі виражений прислівником *нашивкуруч*, а у другому – інфінітивом *розповідати*.

Отже, атрибутивними словосполученнями виступають такі, у яких головне слово позначає предмет, а залежне окреслює його ознаку. 3-поміж словосполучень з атрибутивними відношеннями домінують словосполучення із залежним компонентом, який виражає узагальнену ознаку (прикметник, займенник, дієприкметник). Характерними в англійській мові є атрибутивні конструкції, такі як N+N та V COP + Adj. Аломорфними (характерними тільки для англійської мови) рисами англійської мови є атрибутивні словосполучення з герундіальним компонентом.

У свою чергу, характерними тільки для української мови є вільний порядок слів у словосполученнях та наявність у прикметника категорій числа, відмінку та роду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жмуринський В.М. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української та російської мов / В. М. Жмуринський. – К.: Наукова думка, 1981. – 354 с.
2. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов / І. В. Корунець. – К.: Либідь, 1995. – 233 с.
3. Дал Р. Чарлі та шоколадна фабрика / перекл. з англ. В. Морозов. – К: А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2005. – 240 с.
4. Dahl R. Charlie and the Chocolate Factory / Roald Dalh. – London: Puffin Books, 1995. – 190 p.
5. Сітко А. В. Відтворення комунікативної семантики англійських інтерогативних конструкцій у перекладі : автореф. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Одеса, 2011. 19 с.

Поліщук А. В.

старший викладач кафедри англійської мови
для технічних та агробіологічних спеціальностей
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ, Україна*

Михайлова А. С.

студентка гуманітарно-педагогічного факультету
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ, Україна*

ІНФІНІТИВ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА СПОСОБИ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

The Infinitive (Інфінітив) є однією з трьох неособових форм дієслова, яка лише називає дію, але не вказує на особу, число, час, спосіб дії (mood), оскільки вона не має цих граматичних категорій. Інфінітив може лише передавати співвіднесеність дії, яку він виражає, до дії присудка, тобто вказувати на одночасність з нею